

RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

BMP-0724-7-6/10/AK

Kucielnik
KANCELARIA
Biuro Prac Senackich
wpłynęło dn. 27. 12. 10
nr. 10499 podpis. *M.*

GABINET MARSZAŁKA SENATU Kancelaria Ogólna
wpłynęło dn. 23. 12. 10
nr. 6866 podpis.
KANCELARIA SENATU
20. 12. 2010
Wpl. Nr dz. 63/6866

Warszawa, dnia 21 grudnia 2010 roku

Pan
Bogdan BORUSEWICZ

Marszałek Senatu RP

panowie Panie Marszałku,

W nawiązaniu do pisma z dnia 24 listopada 2010 roku (sygn. BPS/DSK-043-3120/10), przekazującego tekst oświadczenia złożonego przez Senatora RP Pana Stanisława Gogacza podczas 65. posiedzenia Senatu RP w dniu 17 listopada 2010 roku w sprawie postulatów Stowarzyszenia Pomocy Repatriantom oraz Członkom ich Rodzin, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Tryb i zasady nabycia obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji oraz ustawowe obowiązki administracji publicznej w zakresie repatriacji, jak również szczególne prawa repatriantów oraz członków najbliższej rodziny repatrianta, którzy nie nabywają obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji reguluje, obowiązująca od dnia 1 stycznia 2001 roku, ustawa z dnia 9 listopada 2000 roku o repatriacji (t.j.: Dz. U. z 2004 roku Nr 53, poz. 532 z późn. zm.). Wejście w życie przedmiotowej ustawy zostało poprzedzone, przeprowadzoną na szeroką skalę, akcją informacyjną w prasie, telewizji oraz na stronach internetowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Konsulatów oraz Ambasad RP.

Odnosząc się do poruszonej w wystąpieniu kwestii godziwych warunków życia dla wszystkich osób powracających do swojej Ojczyzny, należy podkreślić, że obowiązujące przepisy prawa gwarantują przybywającym repatriantom stosunkowo wysoki poziom bezpieczeństwa socjalnego, tj. pewność zatrudnienia i stałe umowy najmu lokali komunalnych.

Podstawowym podmiotem gwarantującym repatriantom warunki do osiedlenia są gminy. Rady Gminy wystosowując zaproszenia załączają ankietę, w której szczegółowo opisują warunki do osiedlenia. Z wieloletniej praktyki funkcjonowania ustawy o repatriacji wynika, że gminy w pełni wywiązują się ze swoich gwarancji. Mieszkania przeznaczone dla repatriantów zapewniają godne warunki życia – są wyremontowane oraz wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęty AGD i RTV oraz przedmioty codziennego użytku. Władze gminy podejmują starania w celu zapewnienia zatrudnienia przynajmniej jednej osobie z rodziny. Natomiast do czasu podjęcia pracy przez repatrianta, gmina otacza rodzinę wszechstronną opieką, również finansową, i udziela pomocy w adaptacji po przyjeździe do Polski. W swoim działaniu władze gminy wykazują dobrą wolę i zaangażowanie w celu zapewnienia przybywającym repatriantom warunków bytowych. Pracownicy gminy pomagają w załatwieniu wszelkich formalności związanych z zameldowaniem, nabyciem poświadczenia obywatelstwa, wyrobieniem dowodu osobistego czy napisaniem podania o pracę.

Jednocześnie należy wskazać, że gminy podejmując zobowiązanie o zapewnieniu warunków do osiedlenia się dla niewskazanej imiennie rodziny, niejednokrotnie liczą

na rozwiązanie problemu braku na ich terenie osób o określonych kwalifikacjach zawodowych. Najbardziej pożądanymi przez gminy zawodami są: robotnik budowlany, kierowca, ślusarz, a także lekarz czy anglista. Niestety zasób rodzin spełniających te oczekiwania co roku wynosi od kilku do kilkunastu. Przeważnie są to osoby bez wykształcenia bądź wyuczonego zawodu. Nierzadko zdarzają się sytuacje, że osoba, która zgodnie z wnioskiem spełnia oczekiwania zawodowe gminy, w rzeczywistości nie posiada wymaganych kwalifikacji do wykonywania danego zawodu.

Ważnym czynnikiem warunkującym podejmowanie przez gminy uchwał w zakresie stworzenia warunków do osiedlenia jest również wymóg znajomości języka polskiego przez repatriantów. Repatrianci przyjeżdżający do Polski często nie znają języka polskiego – nie uczyli się go przed przyjazdem do Polski i nie są zainteresowani jego nauką. Taka sytuacja utrudnia im adaptację w społeczeństwie lokalnym oraz piętrzy problemy w codziennym życiu.

Wymaga podkreślenia, iż zgodnie z obowiązującą ustawą *o repatriacji*, przepisy prawa dotyczące pomocy dla repatriantów adresowane są do wszystkich repatriantów przekraczających granicę na podstawie wize repatriacyjnej. Brak jest w tej kwestii swobodnej decyzji MSWiA, urzędu wojewódzkiego bądź starostwa. Repatrianci po przybyciu do Polski obligatoryjnie otrzymują jednorazową pomoc finansową ze środków budżetu państwa (na każdego członka rodziny), na pokrycie kosztów podróży i przewozu mienia, na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie oraz zasiłek szkolny na każde dziecko objęte obowiązkiem szkolnym. Majątek przywożony przez repatriantów jako mienie przesiedleńcze zwolniony jest z opłat celnych. Repatriantom przysługuje także częściowy zwrot kosztów poniesionych w związku z remontem lokalu mieszkalnego, jeżeli przeprowadzony on zostanie w ciągu dwóch lat od dnia przesiedlenia się do Polski. Repatrianci, którzy chcą podnosić kwalifikacje zawodowe, na podstawie umowy zawieranej z właściwym miejscowo starostą, mogą otrzymać częściowy zwrot poniesionych kosztów. Ponadto, w ramach aktywizacji zawodowej, pracodawcy zatrudniający repatriantów na okres nie krótszy niż 24 miesiące mogą otrzymać częściowy zwrot kosztów poniesionych na wynagrodzenie, wyposażenie stanowiska pracy, szkolenia, nagrody, składki na ubezpieczenia społeczne. Aktywizacja zawodowa może być realizowana w okresie pięciu lat od dnia przybycia repatrianta do Polski.

Repatrianci po przyjeździe do Polski mają prawo do uczestnictwa w kursach adaptacyjno-językowych, uczestniczą w intensywnych zajęciach nauki języka polskiego oraz zdobywają wiedzę społeczno-kulturową. Osoby te uzyskują informacje na temat Polski współczesnej, sposobu funkcjonowania jej najważniejszych instytucji publicznych, czy sytuacji na rynku pracy. Organizowane są zajęcia z administracji publicznej, prawa pracy, ubezpieczeń społecznych czy służby zdrowia. W zajęciach uczestniczą m. in. pracownicy urzędu skarbowego i zakładu ubezpieczeń społecznych. Należy dodać, że kursy te są bezpłatne, a ich uczestnicy mają zagwarantowane zakwaterowanie i pełne wyżywienie. Ośrodki realizujące kursy dysponują odpowiednio wykwalifikowaną kadrą do przeprowadzenia zajęć z repatriantami, jak również współpracują z lokalnymi instytucjami, których przedstawiciele zapraszani są do uczestnictwa w poszczególnych zajęciach. Często są jednak przypadki rezygnacji repatriantów z uczestnictwa w kursie, z uwagi na brak zainteresowania nauką.

Wspomnieć należy, że w urzędach wojewódzkich, przy współudziale wójtów, burmistrzów, starostów, oraz pracowników ośrodków społecznych, organizowane są szkolenia, których tematem jest procedura repatriacyjna oraz realizacja przepisów ustawy *o repatriacji*, w szczególności przepisów dotyczących aktywizacji zawodowej repatriantów. Pracownicy powiatowych urzędów pracy oraz pomocy społecznej przygotowani są do współpracy z repatriantami i informowani na bieżąco w kwestii zmian w przepisach dotyczących repatriantów.

Odnosząc się do kwestii wysokości emerytury pragnę poinformować, że zasady przyznawania i ustalania wysokości świadczeń emerytalno-rentowych dla repatriantów są takie same, jak dla pozostałych ubezpieczonych w Polsce i określają je przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku *o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*

(t.j.: Dz. U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.). Organem właściwym w zakresie wprowadzenia ewentualnych zmian odnośnie emerytur przyznawanych repatriantom pozostaje Minister Pracy i Polityki Społecznej, który posiada również bliższe informacje na temat działań dotyczących zawarcia dwustronnych umów o świadczeniach społecznych z państwami, z których pochodzą repatrianci.

Podstawę wymiaru emerytury i renty, zgodnie z art. 15 ww. ustawy, stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek. Ponadto, na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalno-rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

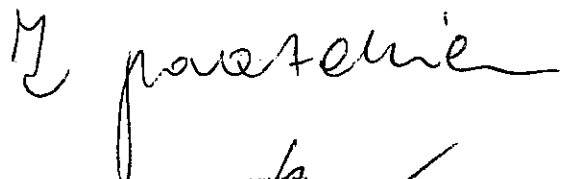
W przypadku, gdy podstawy emerytury lub renty nie można ustalić zgodnie z ww. zasadami, a zainteresowany spełnia pozostałe warunki do uzyskania świadczenia, co ma miejsce w przypadku repatriantów, emeryturę lub rentę zgodnie z art. 23 ww. ustawy ustala się w wysokości najniższej, świadczenie to podlega waloryzacji. Należy przy tym podkreślić, że świadczenia otrzymywane przez repatriantów na podstawie przepisów prawa polskiego są wyższe aniżeli te, które mieliby repatrianci otrzymywać na podstawie przeliczeń obowiązujących w poprzednim kraju zamieszkania.

Wspomnieć również należy, że jeżeli repatriant spełnia warunki, o których mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 roku o *komatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego* (t.j.: Dz. U. z 2002 roku Nr 42, poz. 371 z późn. zm.), wówczas może ubiegać się o dodatek kombatancki w wysokości 10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Pragnę wyjaśnić, że przepisy prawa nie przewidują możliwości wyłączenia repatriantów z obowiązku płacenia podatków i innych opłat należnych państwu zgodnie z przepisami o finansach publicznych. Należy natomiast podkreślić, iż Minister Finansów przychylnie ustosunkował się do postulatu zwolnienia repatriantów z opodatkowania pomocy finansowej, którą otrzymują repatrianci zaraz po przyjeździe do Polski (art. 17 ust. 1 ustawy o repatriacji).

W odniesieniu do postulatu dotyczącego stowarzyszeń działających na rzecz repatriantów i ich rodzin, tj. ich stałego wsparcia w kwestii utrzymywania prowadzonych przez nie ośrodków oraz powierzenia organizacjom pozarządowym zadań z zakresu wsparcia dla repatriantów pragnę poinformować, że przepisy ustawy o repatriacji nie przewidują takiej możliwości.

Jednocześnie, odnosząc się do problematyki stypendiów, uprzejmie informuję, iż zasadnym wydaje się aby stanowisko w tej kwestii zajął Minister Edukacji Narodowej oraz Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
z up. Piotr STACHNIEWICZ
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (dot. DSPA-4843-403-(1)/10)